

en sterven alle in het late najaar uitgekomen vlin-
ders en blijven de poppen den winter overliggen.

Het volgend najaar hoop ik, om deze kwestie
uit te maken, mijn proeven zuiverder te nemen,
door de rupsen en poppen dezelfde temperatuur als
buiten te geven.

WIE HELPT MIJ AAN MATERIAAL?

Gaarne zou ik dezen zomer al onze inlandsche
Vanessa-soorten kweken en liefst ook inlandsch
materiaal hebben.

In het buitenland is voor weinig geld soms wel
veel te koop, maar doet zich iets bizonders bij de
kweeking voor, dan zou ik dit gaarne bij Holland-
sche dieren opmerken. Inlandsche rupsen van Van.
polychloros, Van. antiopa en Van. C—album heb ik
nog niet in 't Insectarium gehad. De twee eerstge-
noemde soorten waren soms wel vertegenwoordigd,
maar door Duitsche exemplaren. Misschien kunnen
mijn lezers mij aan rupsen van die vlinders helpen, of
wil men eens beproeven een vroeg in 't voorjaar
gevangen vlinder eieren te laten leggen? Dagvlinders
doen dit in gevangenschap echter niet gemakkelijk.
Toch lukt het dikwijls een dagvlinder zijn eieren te
doen afzetten, als men het dier in een cilinder van
gaas op zijn voederplant inbindt op een plaats, die
door de morgenzon beschenen wordt. Men steekt
daartoe den tak van den boom, waarop de rups van
den vlinder leeft, door den gazen cilinder, zet den
vlinder er in en bindt den koker aan beide einden
dicht. De tak blijft aan den boom zitten of wordt

in een fleschje met water gezet. Als de eieren na
2 à 3 dagen nog niet gelegd zijn, moet de vlinder
met suikerwater of verdund honig gevoerd
worden.

Leeft de rups op een plant, waarvan men moeilijk
een tak in een gazen koker kan binden, dan ver-
vaardigt men zich een geraamte van een kubus uit
dunne staafjes. Dit wordt met wijdmazig gaas
bekleed.

Het kooitje, dat men zoo verkrijgt, mag den vlin-
der alleen ruimte geven, om zich om te keeren,
niet, om er in rond te kunnen fladderen. Men maakt
het vast, nadat de vlinder er in is opgesloten, op
de voederplant der rups en zorgt er voor, dat de
bladeren één of meer wanden aanraken. De vlinder
legt, als we een beetje geluk hebben, zijn eieren
door het gaas heen op de plant.

Wie zoo eieren van een der door mij gewenschte
Vanessa-soorten krijgt, wil mij voor het Insectarium
misschien wel een deel van zijn voorraad afstaan.
Ook andere eieren, rupsen, en levende vrouwe-
lijke vlinders zullen mij steeds zeer welkom zijn.
Gaarne zend ik iets anders in ruil terug. Zoo kom
ik in Mei of Juni hoogstwaarschijnlijk in 't bezit
van veel eieren van groote uitheemsche vlinders,
die met inlandsche planten (eik, wilg etc.) gemak-
kelijk zijn op te kweken. Ik bezit een tamelijke
hoeveelheid poppen van die vlinders, die in gevan-
genschap dikwijls paren en eieren leggen, veel meer
dan ik voor het Insectarium kan gebruiken.

R. A. POLAK,

Plantage Muidergracht 59, Amsterdam.

De Agave Americana in het Valkenberg te Breda.

Onder bovenstaand opschrift leest men het vol-
gende in de *Bredasche Courant* van 16 September jl.:

In het om zijn schoonheid zoo hoog geroemde
Valkenberg alhier is heden een groote zeldzaamheid
te zien, namelijk: een bloeiende Agave Americana.

Agave van 't Grieksch aganos, dat edel beteekent,
is een gepaste naam voor deze sierlijke plant. Den
naam Americana draagt ze wegens haar herkomst
uit America (Mexico). In Zuid-Europa, vooral in
Italië, wordt ze veel als sierplant in den vollen grond
aangekweekt. Bij ons treft men ze slechts aan in
oranjeriën, gekweekt in potten, waardoor ze zich
niet kan ontwikkelen tot haar natuurlijke grooten
omvang. Naar het stelsel van Linnaeus behoort ze
tot klasse VI, orde I. Volgens het natuurlijk stelsel
tot de Amaryllideae.

De plant vormt aan hare basis een rozette van

lange, breede bladeren. Deze zijn lancetvormig, spits,
naar onderen iets smaller en daar den stengel
scheedevormig omsluitend; sterk, dik, vleezig, grijs-
achtig groen en aan den rand stekelig. Uit hun
midden verrijst de ronde bloemstengel, die 4 M.
hoog is. Deze is van onderen met groote leder-
achtige, spitse dekbladen bezet. Van boven heeft
de bloemstengel boogvormige afstaande dikke bloem-
takken die aan de basis ook met groote lederachtige,
spitse dekbladen bezet zijn. De bloemen staan in
trossen aan het einde dezer bloemtakken. De bloem-
buis is in het midden vernauwd. De bloem staat
rechttop, is groenachtig geel, welriekend, zesdeelig
met lijnvormige stompe deelen. Meeldraden en stam-
per steken er ver uit. De bloem scheidt zooveel
honig af, dat deze neerdruppelt.

Waarschijnlijk is deze Agave de eerste, welke in

Noord-Brabant in bloei te zien is. Jammer is het, dat met het eindigen van den bloeitijd de plant ophoudt te leven.

Vele vreemdelingen ook hebben aan de Agave reeds een bezoek gebracht. Nog dagelijks komen van heinde en verre plantenliefhebbers, waarvan velen nog nooit een Agave Americana in bloei hebben zien staan om van deze hooge zeldzaamheid te leeren en te genieten. De opzichter der beplanting heeft de bloeiende Agave Americana van uit het park doen overbrengen naar het midden der entree, zoodat nu iedereen er omheen kan wandelen en ze duidelijk beschouwen.

De schrijver der voorgaande regelen had hier nog bij kunnen voegen dat de genoemde opzichter op smaakvolle wijze een aantal tot onderscheidene soorten behorende agaven tot een groep heeft vereenigd, waaruit in het midden het bloeiende exemplaar als de „prima inter pares“ zich statig verheft. Om de herinnering aan dit bekoorlijk groepje te bewaren, nam de heer J. W. C. Beelenkamp alhier daarvan eene photographie en slaagde hij er in door het aanbrengen van

kleuren den totaalindruk zoo getrouw mogelijk terug te geven. Nu ook mij welwillend een afdruk ter beschikking werd gesteld, zend ik dien aan u op in de veronderstelling, dat u het plaatje interessant genoeg zult vinden, om het in uw ook hier door velen gewaardeerd tijdschrift te reproduceeren. Wellicht toch zullen er ook onder uwe lezers gevonden worden die nimmer in de gelegenheid waren een Agave americana in bloei te zien en aan dezulken zal eene afbeelding met eene korte toelichting niet onwelkom zijn.

Al gaat er mogelijk geen jaar voorbij waarop niet hier of daar in ons land eene A. americana bloeit,

zoo moet toch het verschijnsel van zulk een bloeiende plant als een zeldzaamheid worden beschouwd. In den volksmond heet het dan ook dat de plant slechts „ééns om de 100 jaar“ bloeit; gelukkig behoeft men in den regel niet zoo lang te wachten. De hier bloeiende Agave heeft den leeftijd van 60 jaar bereikt; ze bloeit voor het eerst en zoo als boven reeds bleek ook voor het laatst.

Omtrent den bloei zij nog het volgende opgemerkt: Reeds in het begin der maand Juni kon men het

te voorschijn komen van den bloemstengel opmerken en vervolgens dagelijks het toenemen daarvan in omvang en hoogte gadeslaan. De hoogte, 5,30 Meter boven den beganen grond, die ten slotte de stengel bereikte (22 Aug.) en de ontwikkeling der zijtakken met hunne talrijke knoppen wekte terecht ieders verbazing. Wie echter uit het majestueuze aanzien, dat de plant nu verkregen had, ook een daarmee overeenkomstigen rijken bloementooi verwachtte, zag zich deerlijk teleurgesteld. De bloemen kunnen niet bogen op uiterlijk schoon en hebben ook van naderbij bezien niets aantrekkelijks; het langwerpige vruchtbeginsel, dat door

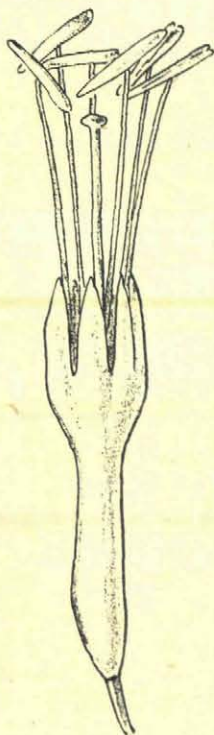

Agave Americana.

een korten steel wordt gedragen (zie bijgaande figuur) gaat langzamerhand over in een groengeel, enkelvoudig bloemdek, bij den overgang is eene geringe vernauwing van de bloembuis op te merken. Het zesdeelige bloemdek opent zich slechts weinig, voldoende om den stamper en de zes meeldraden door te laten, doch onvoldoende om den indruk te geven van een geopende bloem. Het gemis aan kleur bij het bloemdek wordt eenigermate vergoed door de groote gele helmknoppen, die dwars op den top der meeldraden zijn ingeplant en die door hunne talrijkheid aan den bloeienden stengel een geel uiterlijk geven. De

eerste helmknoppen kwamen te voorschijn op 8 September; de bloemen aan de onderste zijtakken openden zich het eerst, vervolgens kwamen hoger gelegen bloemen aan de beurt, zoodat eerst thans (8 October) die aan den top zich hebben geopend, terwijl de lager gelegene verdord zijn en het vruchtbeginsel achtergelaten hebben. De zijtakken van den stengel zou men meer afstaand wenschen, ze zijn zooals uit de afbeelding blijken kan te veel tegen den hoofdstengel gedrongen; of dit eene eigenaardigheid van het hier bloeiende exemplaar is, durf ik niet te beslissen, evenmin of in een warmer klimaat de bloemen van de *A.* niet meer geopend zijn, dan hier het geval is.

Ongetwijfeld is de plant jaren voor haar bloei reeds begonnen met het verzamelen van voorraad, het aanleggen van een magazijn van arbeidsvermogen in hare inwendige organen, dat later bij den bloei

Bloem van Agave
Americana.

als een buitengewone krachtsinspanning wordt gevorderd, zou worden benut. Gedurende dien langen tijd van voorbereiding was de plant zeer spaarzaam met hare uitgaven, zuinig tot op het gierige toe; geen enkele bloem kon er op overschieten! Eindelijk is ze toegerust tot den bloei en nu wordt ze van een gierigaard in eens een verkwister; het zoo zorgvuldig opgespaarde wordt in één zomer totaal verbruikt. Met groot vertoon en weelderige verkwisting zendt ze een zwaren stengel omhoog, wel passende bij hare bladerenrozet, doch waarvan de omvang zeker niet vereischt wordt tot het dragen zijner zij het ook talrijke bloemen. Als een ware verkwister gaat het individu dan ook zijn ondergang tegemoet, echter niet dan na ruimschoots voor de instandhouding der soort te hebben gezorgd.

Boeit de *A. americana* door het trotsche en het zeldzame van haar bloei, toch schenkt deze aan slechts weinigen voldoening; want hare bloemen hebben noch het aanvallige, dat hare teedere natuurgenooten eigen is, noch het fraaie, dat bij andere tropische gewassen valt op te merken. Al laten echter hare bloemen den *mensch* onvoldaan, niet den steeds om haar gonzenden insectenzwerm, die zelden zulke wel-gevulde bekers zal aantreffen.

Breda, 8 October 1900.

C. VAN ALLER.

DE DODAARS.

(*Colymbus fluviatilis*).

Op ruim 10 minuten afstands van mijne woning ligt de polder „het Noorden,” waarover, voor zooverre het den rijkdom van vogels betreft, geen lof meer behoeft verkondigd te worden. Hieromtrent wil ik gaarne verwijzen naar den eersten jaargang van dit tijdschrift, waarin door den heer Jac. P. Thijssse zoo aangenaam onderhoudend behandeld is: „Een week in een Vogelparadijs.” Dat de verscheidenheid van vogels daar verder groot is, kunnen de groepen uit „Fauna Neerlandica” van „Artis” getuigen, waarvoor het materiaal hoofdzakelijk verzameld is in genoemde mislukte droogmakerij.

Niet in, doch vlak bij dien polder ligt onder den vroegeren zeedijk een plasje, het overblijfsel eener doorbraak van weleer, onmiddellijk bij de nog eenig overgebleven boerenhofstede van het vroeger gehucht Noorderbuurt. Aan de kanten van het water groeien riet en bies, waartusschen in den zomer enkele zwanebloemen hare mooie groote schermen

hoog in de lucht verheffen en, als het ware, den voorbijganger uitnoodigen, om alles, wat het meertje bevat, wel te willen bezien.

Als men van achter den dijk heel stillekens het oog even boven den kruin brengt, gelukt het meestentijds, daar dan te zien zwemmen eene aardige familie van de vogelsoort, die Dodaars genaamd wordt.

Het is de kleinste onzer futen, die in bijna alle rivieren, meren, poelen en plassen van Nederland wordt aangetroffen en ook broedt, waarom ik wel eenigszins bevreesd ben, iets te gaan mededeelen, wat aan velen bekend is. Maar die slaan het wel over.

Genoemd plasje is door mij bijna elken dag bezocht geworden van den 5den April ~~af~~ j.l. af, op welken datum ik voor het eerst een Dodaars-paar hier aantrof. Ook in het vorig jaar is er een nest geweest, doch het is toen wreedaardig verstoord geworden. Nu hoopte ik er alles van te kunnen zien, en daarom riep